

Palác (volného) času

The Palace of (Leisure) Time

Zaměstnaný člověk tráví v práci obvykle osm hodin denně, pět dní v týdnu. Někteří z nás se živí činností, která je naplňuje, a ztotožňují s ní svou identitu, jiní pracují, aby si zajistili takový příjem, který jim pokryje náklady na živobytí a umožní uspokojivě trávit volné chvíle. Podobně jako dělník u pásu, městská společnost živící se kancelářskou prací se dostává do situace, kdy je výsledek její práce pouhým stupněm „výrobního“ procesu. Již od období industrializace řeší společnost problémy spojené s potřebou regenerace zaměstnance, aby si nejen odpočinul, ale také uspokojil své potřeby sociální a kulturní nebo se věnoval fyzické aktivitě.

Kdo si ale může dovolit volný čas trávit uspokojivě, když se i trávení volného času stává tržní komoditou - časem spotřebovávání služeb. Umíme trávit volný čas zahálkou? Nebo jsme i ve volném čase motivováni výkonem - něco vyrobit, něco se naučit, stihnout toho co nejvíce, nakoupit, jít cvičit, abychom byli krásní a zdraví. Volná chvíle má být čas, který můžeme svobodně naplnit. Tato svoboda ale předpokládá jistou odvahu a schopnost rozhodnout se mezi nepřehledným množstvím možností, což u některých vede ke strachu z promarněné chvíle, k obavě, že jim něco utíká, i když ve skutečnosti chtějí po osmi hodinách pracovní aktivity jen odpočívat.

Na zámku (I.)

Vítejte v Zámku Troja, paláci (volného) času. Právě se nacházíte v místnosti, která, v době, kdy byl zámek postaven, sloužila jako přijímací pokoj jednoho z knížecích apartmánů. Ty byly v zámku celkem čtyři. Zámek Troja, ač nazýván zámek, je spíše příměstskou barokní vilou, případně letohrádkem, i když ani to není zcela přesné. Pro označení vila je moc velký, pojmenování zámek neodpovídá jeho sezónní využití a umístění příliš blízko centru města. Ustálíme se tedy při názvu zámek, ale budeme vědět, že tato budova sloužila jako reprezentativní letní sídlo hraběte Vojtěcha ze Šternberka, který zde trávil svůj (volný) čas loveckou zábavou, hudbou, tancem, hostinami a diskusemi s významnými hosty. Přenést se do světa barokní pompy nám pomáhají díla Terezy Zichové, která ve svých pestřích obrazech odhaluje snový svět historie kontrastující s motivy našeho dnešního světa. Stejně jako původní majitelé zámku, i my zde trávíme volný čas, který ovšem nese jiné znaky než volný čas v době baroka. Zde je dobré se zamyslet nad tím, jak se změnilo vnímání volného času. Dnes je základním předpokladem blahobytu a pohodlí každého z nás, ne výsadou nejbohatší vrstvy.

Tereza Zichová
Dva vodníci
2022
olej, akryl na plátně

Tereza Zichová
Harpyje
2024
olej, akryl na plátně

4

5

Volný čas (II.)

Slovní spojení *volný čas* se jeví jako jasný a snadno pochopitelný pojem, který každý zná a běžně používá. Při hlubším zkoumání se nicméně ukazuje, že jde o komplexní problém, pro který neexistuje univerzální definice. Jeho historie sahá až do antického Řecka, byl předmětem teologických disputací ve středověku a s nastupující industrializací se stal socio-politickým problémem, který zásadně ovlivňuje kulturní a pracovní prostředí dneška.

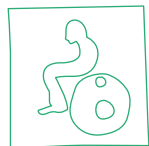
Hlavní charakteristikou volného času je svobodná vůle, s níž se rozhodujeme, jak tento úsek dne strávíme. Ta je ale dalším komplexním pojmem, přičemž někteří lidé pochybují, jestli vůbec existuje. Volba způsobu trávení volného času je ovlivněna danými možnostmi a mezemi. Volný čas totiž trávíme v kroužcích, návštěvami muzeí, galerií a památek, konzumací kultury a produktů kulturních průmyslů, nákupy, návštěvami kaváren, psychickou hygienou a wellness, sportem, procházkami a takhle bychom mohli pokračovat dále. Otázka, co nás vede k volbě, zda strávíme volný čas zrovna tím, či oním způsobem, je stále živá. Kromě samotné záliby mohou být důvodem naší volby například přátelé, sociální vrstva, do které patříme, snaha dosáhnout společenského statusu, reklama, sociální sítě a další vlivy. Některé tyto vlivy přitom nejsme schopni v daný moment vědomě rozpoznat. Rozhodnout se, jak naložíme s tolik vzácnými volnými chvílemi, je náročnější, než se zdá.

Práce (III.)

Třetí místnost *Paláce (volného) času* je věnována tématu práce neboli zaměstnání. Většina z nás zná slavný film s Charliem Chaplinem, v němž se dělník zblázní z monotónní činnosti u výrobního pásu. Tento obraz zaměstnance, který vykonává úkol bez možnosti pochopit smysl své práce a své existence, zůstává aktuální dodnes. Dokonce se dá říct, že je dnes platný nejen v továrních závodech, ale také pro zaměstnance v kancelářích, kde je nutné odvádět dílčí úkoly, jejichž výsledky se ukládají do sdílených úložišť a které ani neexistují v materiální podobě. Právě takovou sedavou práci reflektuje dílo Judity Levitnerové, která pracuje s kancelářským kobercem, do nějž vtlačuje podobu sedícího člověka. Tato podoba se z konkrétní postavy pomalu vytrácí do jednotlivých segmentů až z ní zůstane jen vytlačený prázdný tvar.

Člověk jako jedno dobře fungující kolečko ve stroji firmy. Tato představa neodpovídá požadavkům nejmladších generací, označovaných písmeny Y (1980–1994) a Z (1995–současnost), které jsou v současné době aktivní na pracovním trhu nebo na něj vstupují. O těchto nových zaměstnancích se dočítáme, že obě generace vyžadují efektivní využívání svého času, flexibilitu nabízejí i požadují, chtějí, aby jejich zaměstnání dávalo smysl, mají zájem se dále vzdělávat, od vedoucích požadují respekt a důvěru. Více než kdy jindy se píše o potřebě vyvážit práci a osobní život. V tomto kontextu je osmihodinová pracovní doba považována za zastaralou, alespoň částečná práce z domova za nutnou, 25 dní dovolené za minimum. Zaměstnavatelé v soukromém sektoru se předhánějí, kdo nabídne lepší kantýnu, benefity a aktivity v rámci pracovní doby. Ale stačí to? Stačí nabídnout dobré prostředí a plat, i když pracovní náplň není pro zaměstnance dlouhodobě naplňující?

Fungování pracovního trhu a firem s určitou nadsázkou tematizuje Zbyněk Baladrán ve svém

Judita Levitnerová
Office Dekubitus
2024
textil

Zbyněk Baladrán
Vlys/Frieze
2022
4× dřevěná
konstrukce a lightbox
Courtesy of hunt
kastner, Praha

6

7

díle *Frieze/Vlys*. Ve čtyřech vyobrazeních, která připomínají umění různých starověkých kultur, pokazuje zábavnou formou na méně zábavná témata týkající se pracovního trhu a fungování firem.

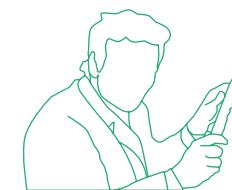
Zahálka a domácí práce (IV.)

Zahálka je pojem, jehož definice se velmi těžko hledá. Najít jednoslovné synonymum dokonce, zdá se, není možné. Musíme se spokojit se slovy, která zahálku popisují jako nicnedělání, lenost nebo způsob trávení času spočívající v absenci činnosti. Všechna výše uvedená pojmenování jsme zvyklí vnímat negativně. Zahálka samozřejmě není totéž, co volný čas, historicky byla asociována s hříchem. Protestanská kultura ztotožňuje práci se smyslem života a uctíváním Boha.

Co ale považujeme za zahálku dnes? Znamená slovo zahálka pro každého z nás totéž? Pro někoho je nicnedělání prázdné - hledění do nikam, pro někoho jde o činnosti jako třeba koukání na plytký seriál, procházení reels na Instagramu nebo čtení brakové literatury. Ale to, co pro někoho je braková literatura nebo plytký seriál, pro jiného může být kvalitní a nutně potřebný oddych. A je to tak špatné - chtít po osmi hodinách pracovní činnosti jenom chvíli sedět a nic nedělat, vypnout hlavu? Věnovat se činnosti neproduktivní? Všichni jsme pravděpodobně viděli seriál *Columbo*, během

Eva Volfová
Embroidaily 1-8
2023
ruční výšivka,
textilní koláž

Roman Štětina
Ztracený případ
2014
video, 58 minut

kterého zdánlivě popletený detektiv řeší zločin, zatímco my známe jeho pachatele od samého začátku. Právě tento seriál použil Roman Štětina za základ svého díla *Ztracený případ*, ve kterém sledujeme scény, které ale nikam nevedou - nevytvářejí příběh, plynou a Columbo stárne. Díl seriálu je zde kulisou domácího relaxu.

Pokud ale uvažujeme, že nám po osmi hodinách práce a spánku zůstane ze dne dalších osm na volnočasové aktivity, které jsou ještě zkráceny o čas strávený například jídlem nebo cestou do a z práce, zbývá nám na zahálení a seberealizaci mimopracovními aktivitami tak málo času! Tyto zbývající chvíle navíc ukousne čas věnovaný starosti o domácnost, například úklidu nebo přípravě jídla. Právě čas vázaný - přesněji domácí práce jsou tématem jedné série výšivek Evy Volfové, která vyšívala svůj deník. V tom najdeme domácí práce, jako jsou vytírání a mytí nádobí (při kterém se poslouchá naučný podcast, protože člověk přeci nesmí zahálet), ale i tolik potřebný domácí relax, jako je čtení pod dekou nebo nanášení pleťové masky.

8

9

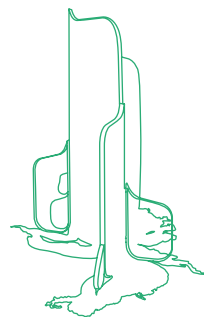
Ruční práce (V.)

Ruční práce jako keramika, malování, pletení nebo šití zažívají v současnosti obrovský rozmach. Keramické dílny, háčkovací skupiny v kavárnách nebo kurzy vázání květin přitahují stále více lidí, kteří hledají způsoby, jak zlepšit své dovednosti, odreagovat se od pracovního stresu a vytvořit něco hmatatelného. Životní styl spojený s technologiemi zvyšuje touhu po fyzickém výsledku práce - po něčem, co lze držet v ruce. Kreativní činnosti přinášejí nejen radost z tvoření, ale také pomáhají snižovat hladinu stresového hormonu kortizolu, což prospívá tělu i mysli. Podle výzkumu z Anglia Ruskin University lidé, kteří se věnují ručním pracím, pocítují vyšší míru naplnění než ti, kteří se soustředí pouze na zaměstnání.

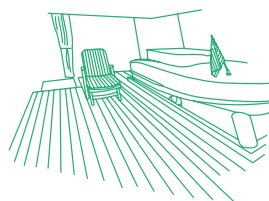
V různých studiích se dočteme, že za vzrůstem zájmu o řemesla a ruční práce stojí pandemie Covidu-19 - lidé během lockdownů hledali způsoby, jak využít čas doma, a objevili kouzlo šití, pletení či jiných řemesel. Ruční práce jsou navíc vnímány jako terapeutické díky pocitu kontroly nad výsledkem, což přispívá k duševní pohodě. Jiné studie naznačují, že za zvýšeným zájmem o ruční práce stojí nejistota a z ní pramenící nostalgie, která obrací společnost k hledání svých kořenů a tradičních způsobů života. Tuto nejistotu mohou lidé pocítovat například kvůli globálnímu oteplování, teroristickým útokům, politické situaci, válečným konfliktům nebo stresu v pracovním prostředí.

Nicméně tvoření může být vnímáno i jako tlak na neustálou produktivitu - pocit, že nesmíme zahálet, ale stále vytvářet něco nového. Sociální sítě, kde lidé sdílejí své výtvořky, mohou na jedné straně inspirovat, na druhé straně vyvolat pocity nedostatečnosti. Přesto zájem o ruční práce ukazuje, že v dnešním uspěchaném světě hledáme nejen relaxaci, ale i smysluplné naplnění svého času.

Věděli jste, že přikládání čajových pytlíků na oči by vám mohlo pomoci vypadat svěže a odpočatě? V díle *Teabags on Eyelids II* (Čajové pytlíky na víčkách II) Barbora Zentková a Julia Gryboš poukazují na společenský tlak na jedince, který nesmí vypadat unaveně, musí produkovat, vykazovat, spěchat. Umělkyně ale skrze barvení látek přírodním materiálem – čajem –, skrze ruční pomalou práci s látkou poukazují na nutnost zpomalit a skrze až rituální opakovanou zdlouhavou práci konfrontují tlak na výkonnost.

Julia Gryboš,
Barbora Zentková
Tea Bags on Eyelids II
2022
kovová kostra,
ručně barvený textil,
voskový odlitek

Peter Kolářčík
Šedá myška
2020
video, 14 minut

10

11

Barokní zátíší (VII.)

Instalace *Barokní zátíší* se skládá z děl čtyř mladých umělců a umělkyně, kteří se věnují práci s materiály, jež bývají vnímány jako volnočasové nebo je v jejich tvorbě dominantní rukodělnost. Ústředním dílem zátíší je váza Johany Hnízdilové, která se inspirovala terakotovými vázami v areálu Zámku Troja a zámeckým prostředím. Zároveň ale do své vázy vložila černá skla odkazující na všudypřítomnost displejů, které provázejí náš volný čas. Drobnější nádoby Františky Malaskové jsou jedlá díla tvořená ze smaženého rýžového papíru, která v našem barokním zátíší zastupují pomíjivost (tím ale také udržitelnost) – tato díla totiž snadno podléhají zkáze, ale to je součástí jejich kouzla. Další předměty pocházejí z rukou Nicolase Prokopa, který s určitou mírou něžnosti zkoumá tajemství přírody. Perleťové stříbřité medailonky Anny Marie Berdychové v sobě ukrývají zvětšené fotografie přírody, odhalují zamřené struktury, neprohlédnutelné tajemství v miniaturním vyobrazení. Samotné rámečky pak připomínají nepravidelnou perlu, kterou stvořila nekontrolovatelná příroda a po níž nese období baroka svůj název.

Johana Hnízdilová
Barokní váza
2024
točená, modelovaná,
glazovaná keramika

Františka Malasková
Hostina u Františky
2025
smažený rýžový
papír

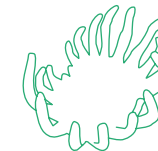
Anna-Marie
Berdychová
*Hardboil n. 11,
n. 13, n. 14*
2024
C-potisk, epoxidová
pryskyřice, cín

Nicolas Prokop
Jestřábník smrtihlav
2023
glazovaná keramika

Nicolas Prokop
Zahradník 02
2024
glazovaná keramika

Nicolas Prokop
Krtčí cit
2023
glazovaná keramika

(VI.)

Petr Kolářčík ve svém videu *Šedá myška* sleduje svého tatínka, jak rekonstruuje zahradní domek, který dal pečlivě vlastníma rukama dohromady ve svém volném čase. Zlaté slovenské ručičky se zde věnují činnosti, která Peterova otce naplňuje a je jeho koníčkem. Když se ho ale Peter zeptá, proč se neživí tím, co ho baví, otec mu na to odpoví: „Povolání není moje záliba. Do práce chodím, abychom měli co jíst. Moje práce není můj koníček.”

Sport: výkon vs. hra (VIII.)

Sport se jako něco zdravého, zábavného a všudypřítomného stává součástí mládí nebo dětství většiny lidí. Nejdříve je nám představen jako hra, například na hodinách tělocviku nebo prostřednictvím organizovaného hraní na babu s říkankou Rybičky, rybičky, rybáři jedou. Časem se hra mění v soutěž. Ať už ve školním prostředí nebo na kroužku. Někdo se tváří, že soutěživost nás posouvá dál, motivuje ke zlepšení, a to nejen ve sportu. Pro někoho to může být dobrý motor, pro jiné něco, co je jim nepříjemné a s čím se neztotožňují – nedostatek soutěživosti by ovšem nikdy neměl být důvodem k zanechání snahy se zlepšovat. Nutnost soutěžit a vyhrávat není primárním důvodem, proč si hrajeme, když nás daná aktivita baví.

V dospělosti je pak motivace ke sportu různá. Pro většinu je to způsob, jak si udržet zdravý a aktivní životní styl, pro jiné – stejně jako je to u dalších volnočasových aktivit – je to cesta, jak se stát součástí jisté sociální třídy, nebo demonstrace příslušnosti k té současné. Možná, že důvodem může být i čirá radost ze hry – ta nemusí nutně odejít s nástupem dospělosti. V horších případech se může stát, že sportování je prostředkem k často až obsesivnímu udržení štíhlé postavy, kterou vidíme kolem sebe ve filmech, v časopisech a na plakátech.

12

13

Uskupení ping pong ping totiž poukazuje na to, že umělecký svět podobně jako ten sportovní zve ke hře, prožitku, dobrému pocitu naplnění, ale nakonec sklouzává k soutěžení, tlaku na výkon a hledání vítězné taktiky. Návodu, který je možné zopakovat, a dosáhnout tak vítězství. Umělecká trojice nás zve do světa, který se inspiruje sportovními obchody, cituje sportovní reklamy a vyzývá nás ke hře a zamyšlení, proč ji vlastně hrajeme a s jakým cílem. Zároveň ale klade důraz na potřebu sednout si, vydechnout, načerpat síly a hledat rovnováhu mezi výkonem a odpočinkem, a to nejen ve sportu, ale i v pracovním procesu a životě celkově.

(IX.)

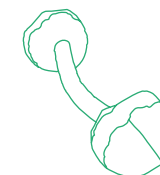
Díla Petera Kolářčika a Moniky Kučerové navazují na sportovní tematiku, ale také se vracejí k problému umělecké tvorby a kariéry. Píseň *Robota* humorným způsobem představuje nejistotu většiny studentů uměleckých oborů ohledně toho, co je čeká po ukončení studia. S nadsázkou se pouští do kritiky tradiční představy života, umělé inteligence, korporátního prostředí. Sportovní spojení v písničce snadno najdeme, i když je jen vtipnou hříčkou slov. *Odpočinka* Moniky Kučerové nabízí pohodlné sportovní posezení při poslechu písne.

pingpongping -
Anna Vašíčková,
Hana Kubrichtová,
David Stejskal
pingpongping
2023-2025
kombinovaná
technika, lightbox

Peter Kolářčik
Robota
2024
video, 3 minuty

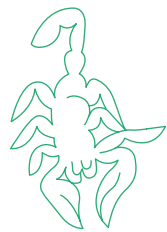

Monika Kučerová
Odpočinka
2024
vycpaný textil padá-
kovina, peří, bubáky,
sedací vaky

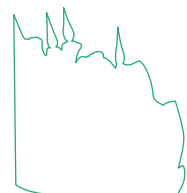
V přírodě (X.)

Příroda byla dlouho vnímána jako nebezpečný svět „tam venku“, za hradbami hradu, zámku či města. O to víc se v době baroka usilovalo o to, přetvořit přírodu k obrazu svému. Jde o období rozmachu takzvané komponované krajiny, kde jsou jasně patrné body, k nimž se má vztahovat pozornost obyvatel i procházejících poutníků. Na kopcích a návrších vyrůstají kapličky, jsou budovány cesty, podél kterých lze vždy nalézt na vhodných místech vystavená boží muka, a vysazovány jsou stromové aleje, z nichž některé tvoří ráz české krajiny dodnes. Baroko přinášelo neustálou konfrontaci s mravními (křesťanskými) hodnotami, ctnosti a neřesti byly jasně definované a byly velkým tématem každodenního lidského života. Jako jejich připomínka sloužily často i ozdobné prvky veřejného prostoru, které tyto motivy zpřítomňovaly v podobě soch a sousoší.

Ideální prostor pro vytvoření uhlazené a kontrolované verze přírody poskytovaly zahrady. Zeleň vysazovaná a udržovaná v obrazcích a tvarech, které ve volné přírodě nenajdeme, a přesně daný řád, zejména v případě zahrady francouzského typu, umožňují zakusit pocit libosti a klidu, který nabízí harmonická symetrie. Barokní uspořádání zahrady se řídí středovou osou, vůči níž se symetricky rozvíjí „příběh“ zahrady, jemuž hojně napomáhají sochy a další ozdobné prvky - kašny a vodní plochy - a způsob, jakým scénérii protkávají cesty, po nichž se jako návštěvníci daného místa pohybujeme. Krásným příkladem tohoto přístupu jsou zahrady obklopující Zámek Troja. Estetické propojení vnitřku a vnějšku pak podporovala výzdoba zámku, jak lze vidět i v místnosti, kde je umístěna instalace Elišky Konečné. Dílům této autorky, která si po studiu klasické malby vytvořila vlastní výtvarný jazyk v podobě plastických vyšíváních obrazů na ručně barvených sametových plátnech, bývají často připisovány „barokní kvality“. Náměty obrazů Konečné zahrnují oblá lidská těla v nejrůznějších interakcích, často v přírodním aranžmá a s pozoruhodným zaměřením na detail konkrétního gesta či pohybu, které vybízí publikum k individuálnímu rozklíčování jeho významu.

Eliška Konečná
Wildflower Treating
2024
výšívka, čalounická
technika, barvený
samet
Polansky Gallery

Eliška Konečná
Trs květin
2024
ručně vyřezané
objekty, olšové
a dubové dřevo
Polansky Gallery

14

15

V současné době již volná příroda nebudí zdaleka takový respekt ani strach, jako před několika staletími. Stala se naopak vyhledávaným prostředím pro trávení volných chvil a důležitým protipólem lidské civilizace a života ve městech. Péče o zahrady si svou oblíbenost udržela, nadto se rozšířila mezi široké vrstvy obyvatelstva. Jen málokdo má dnes možnost budovat komponovaná zahradní veledíla barokního rozsahu. Ovšem osázení záhonu květinami, na něž pak s radostí v době květu vyhlížíme z okna či z něj s pocitem zadostiučinění sklídíme dobře rostlou cuketu, je nedílnou součástí příjemně stráveného volného času mnohých z nás.

The Palace of (Leisure) Time

An employed person usually spends eight hours a day, five days a week, at work. Some of us are engaged in work that fulfils us and we find our identities through it, while others work to secure an income that covers their living costs and allows them to spend their free time in a satisfying way. Just like a worker on the assembly line, urban society that earns its living through office work, finds itself in a situation where its work is only one stage in the 'production' process. Ever since the beginning of the industrial age, society has been addressing the problems associated with the need to regenerate workers so that they not only relax but also satisfy their social and cultural needs or engage in physical activity.

But who can afford to spend their leisure time satisfactorily when leisure time is also becoming a market commodity—a time for consuming services? Do we know how to spend our leisure time idly? Or are we also motivated in our leisure time to produce something, learn something, get as much done as possible, shop, exercise in order to be beautiful and healthy? Leisure time is supposed to be a time we can fill as we choose. But this freedom presupposes a certain courage and the ability to choose between a plethora of options, which for some leads to a fear of wasted time, a fear of missing out, when in reality they just want to rest after eight hours of work.

18

19

At the Château (I.)

Welcome to Troja Château, the palace of (leisure) time. You are now in the room that served as the reception room of one of the prince's apartments at the time when the Château was built. There were four such rooms in the Château. Troja Château, although called a château, is more of a suburban Baroque villa or summer house, although even that is not entirely accurate. It is too big to be called a villa, and the designation château does not fit its seasonal use and its location close to the city centre. So, we will stick with the term château, but we will know that this building served as the representative summer residence of Count Wenzel Adalbert of Sternberg, who spent his (leisure) time here engaged in hunting parties, music, dancing, feasts and discussions with important guests. Tereza Zichová's works help us to be transported into the world of Baroque pomp, as her colourful paintings reveal a dreamlike world of history contrasting with the motifs of our modern world. Just like the original owners of the Château, we spend our leisure time here, which, however, bears different characteristics than the leisure time of the Baroque era. Here, it is worth reflecting on how the perception of leisure time has changed. Today, it is a prerequisite for everyone's well-being and comfort, not the privilege of the wealthiest class.

Tereza Zichová
Two Water Sprites
2022
oil, acrylic, canvas

Tereza Zichová
Harpy
2024
oil, acrylic, canvas

Leisure Time (II.)

20

The term *leisure time* seems to be a clear and easy-to-understand concept that everyone is familiar with and commonly uses. However, a deeper examination reveals that it is a complex issue for which there is no universal definition. Its history dates back to ancient Greece, it was the subject of theological debate in the Middle Ages and, with the advent of industrialisation, it became the socio-political issue that significantly influences the cultural and working environment today.

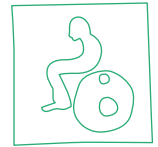
The main characteristic of leisure time is the free will with which we decide how to spend this period of the day. However, this is another complex concept, and some people doubt whether it even exists. The choice of how to spend leisure time is influenced by the possibilities and limits we have. We spend our leisure time as members of clubs, visiting museums, galleries and monuments, consuming culture and the products of the cultural industries, shopping, going to cafés, taking care of mental hygiene and enjoying wellness, doing sports, walking—we could go on and on. The question of what leads us to choose to spend our leisure time in this or that way is ever relevant. Besides the activity itself, our choice may be influenced by friends, the social class to which we belong, the desire to achieve social status, advertising, social networks and other factors. We are not even able to consciously recognise some of these influences at the given time. Deciding what to do with all those precious free moments is more difficult than it seems.

21

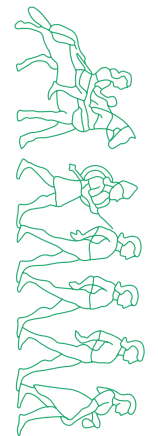
Work (III.)

The third room of the *Palace of (Leisure) Time* is dedicated to the topic of work, or employment. Most of us are familiar with the famous Charlie Chaplin film in which a worker goes mad from the repetitive activity on the assembly line. This image of an employee performing a task without the possibility of understanding the meaning of their work and existence remains relevant to this day. It can even be said to be valid today not only in factories but also for employees in offices, where it is necessary to perform partial tasks, the results of which are stored in shared repositories and do not even exist in material form. It is this kind of sedentary labour that is reflected in Judita Levitner's art; she works with an office carpet into which she imprints the form of a seated person. This form slowly fades from a concrete figure into individual segments until only an extruded empty shape remains.

The human being as a well-functioning cog in the corporate machine. This image does not meet the demands of the youngest generations, denoted by the letters Y (1980-1994) and Z (1995-present), who are currently active in or entering the labour market. What we read about these new employees is that both of these generations require efficient use of their time, offer and demand flexibility, want their jobs to be meaningful, are interested in further education, and demand respect and trust from their managers. More than ever, there is talk about the need to balance work and personal life. In this context, the eight-hour working day is seen as outdated, working at least partly from home as necessary, and 25 days' holiday as the minimum. Employers in the private sector are competing to offer better canteens, benefits and activities during working hours. But is that enough? Is it enough to offer a good environment and salary if the job role is not fulfilling for the employee in the long term?

Judita Levitnerová
Office Decubitus
2024
textile

Zbyněk Baladrán
Vlys/Frieze
2022
4× wooden structure
and lightbox
Courtesy of hunt
kastner, Prague

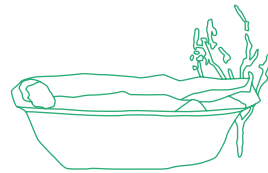
Zbyněk Baladrán addresses the functioning of the labour market and companies with a certain exaggeration in his work *Frieze/Vlys*. In four pictures, which are reminiscent of the art of various ancient cultures, he highlights the less amusing topics related to the labour market and the functioning of companies.

Idleness and Domestic Work (IV.)

Idleness is a concept that is very difficult to define. It even seems impossible to find a one-word synonym. We have to make do with words that describe idleness as doing nothing, laziness, or a way of spending time that consists in the absence of activity. We are used to seeing all of the above in negative terms. Idleness, of course, is not the same as leisure time; historically, it has been associated with sin. Protestant culture identifies work with the meaning of life and the worship of God.

But what do we consider idleness today? Does the word idleness mean the same thing for each of us? For some, idleness is doing nothing – staring into space; for others, it's activities like watching a shallow TV show, scrolling through reels on Instagram, or reading trashy literature. But what is trashy literature or a superficial TV series for one person may be a quality and much-needed rest for another. And is it so bad – to want to just sit and do nothing for a while, to turn

22

Eva Volfová
Embroidaily 1-8
2023
hand embroidery,
textile collage

Roman Štětina
Ztracený případ / Lost Case
2014
video, 58 minutes

23

your head off after eight hours of work? To engage in non-productive activity? We've all probably seen the TV series *Columbo*, during which a seemingly confused detective solves a crime, while we know the culprit from the very beginning. It was this series that Roman Štětina used as the basis for his work *The Lost Case*, in which we watch scenes that go nowhere – they don't create a story, they just flow and *Columbo* ages. The episode of the series serves here as a backdrop for relaxation at home.

But if we consider that after eight hours of work and sleep, we are left with another eight hours of the day for leisure activities, which are further reduced by time spent, for example, eating or travelling to and from work, we have so little time for idleness and self-fulfilment through non-work activities! In addition, these remaining moments are eaten up by time spent on household chores such as cleaning or preparing meals. It is this time that is tied up – more precisely, housework – that is the subject of a series of embroideries by Eva Volfová, who embroidered her diary. In it, we find domestic chores, such as mopping and washing dishes (while listening to an educational podcast, because one must not be idle, must one?), but also much-needed domestic relaxation, like reading under a blanket or applying a face mask.

Handicrafts (V.)

Handicrafts such as ceramics, painting, knitting or sewing are booming these days. Pottery workshops, crochet groups in cafés or flower arrangement classes are attracting more and more people who are looking for ways to improve their skills, relieve work-related stress, and create something tangible. The lifestyle associated with technology increases the desire for a physical outcome of work, for something that can be held in the hands. Creative activities not only bring the joy of creation, but also help to reduce levels of the stress hormone cortisol, which benefits the body and mind. According to research from Anglia Ruskin University, people who engage in handicrafts experience higher levels of fulfilment than those who focus solely on their jobs.

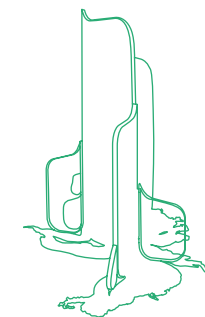
Various studies have suggested that the Covid-19 pandemic was behind the rise in interest in crafts and handicrafts. People looked for ways to use their time at home during lockdowns and discovered the magic of sewing, knitting and other crafts. Moreover, handicrafts are seen as therapeutic due to the sense of control over the outcome, which contributes to mental well-being. Other studies suggest that the increased interest in handicrafts is due to insecurity and the resulting nostalgia that turns society towards a search for its roots and traditional ways of life. This insecurity may be felt, for example, because of global warming, terrorist attacks, the political situation, war conflicts or stress in the work environment.

However, creating can also be perceived as a pressure to be constantly productive: a feeling that we must not be idle but always create something new. Social networks, where people share their creations, can inspire, on the one hand, but on the other hand, they can trigger feelings of inadequacy. Nevertheless, the interest in handicrafts shows that in today's hectic world, we are looking not only for relaxation but also for a meaningful fulfilment of our time.

24

25

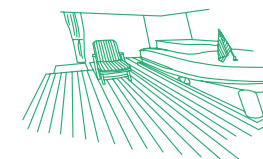
Did you know that putting tea bags on your eyes could help you look fresh and rested? In the work *Teabags on Eyelids II*, Barbora Zentková and Julia Gryboš point out the social pressure on the individual not to look tired, to produce, to show results, to hurry. However, through dyeing fabrics with a natural material - tea - and through slow manual work with the fabric, the artists point to the need to slow down, and through the almost ritualistic repetition of tedious work, they confront the pressure to perform.

Julia Gryboš,
Barbora Zentková
Tea Bags on Eyelids
2022
metal frame,
hand-dyed textile,
wax cast

(VI.)

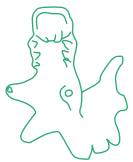
In his video *Grey Mouse*, Peter Kolárčik follows his father as he reconstructs a garden house, painstakingly put together with his own hands in his spare time. Peter's father, a typical Slovak 'jack of all trades', is engaged in an activity that fulfils him and is his hobby. But when Peter asks him why he doesn't make a living from what he enjoys, his father replies: "My occupation is not my hobby. I go to work so that we have something to eat. My work is not my hobby."

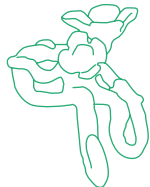
Peter Kolárčik
Šedá myška / Grey Mouse
2020
video, 14 minutes

Baroque Still Life (VII.)

The installation *Baroque Still Life* consists of works by four young artists who work with materials that tend to be perceived as leisure-related or whose work features a dominant handicraft. The central work of the still life is a vase by Johana Hnízdilová, who was inspired by the terracotta vases in the grounds of Troja Château and its environment. At the same time, she has inserted black glass into her vase, referring to the ubiquity of screens in our leisure time. Františka Malasková's smaller vessels are edible works made of fried rice paper, which represent transience (but thus also sustainability) in the Baroque still life - these works easily perish, but that is part of their charm. Other objects come from the hands of Nicolas Prokop, who explores the mysteries of nature with a certain degree of tenderness. Anna Maria Berdych's pearlescent silver medallions conceal enlarged photographs of nature, revealing misty structures and impenetrable secrets in miniature. The frames themselves resemble irregular pearls created by uncontrollable nature, after which the Baroque period takes its name.

Nicolas Prokop
Jestřábník smrtihlav /
Death's-head Hawkmoth
2023
glazed ceramics

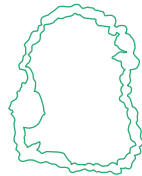
Nicolas Prokop
Gardener 02
2024
glazed ceramics

Johana Hnízdilová
Baroque Vase
2024
wheel-turned, model-
led, glazed ceramics

Františka Malasková
Feast at Františka's
2025
fried rice paper

Anna-Marie
Berdychová
Hardboil n. 11, n. 13,
n. 14
2024
C-print, epoxy
resin, tin

Nicolas Prokop
Mole Sense
2023
glazed ceramics

26

27

Sport: Performance vs. Play (VIII.)

Sport, as something healthy, fun and ubiquitous, becomes part of most people's youth or childhood. It is first introduced to us as a game, for example in PE lessons, maybe through organised playing of tag with the rhyme "Fishy, fishy, come out to play!" Over time, the game turns into a competition, whether in a school setting or in extracurricular activities. Some claim that competition pushes us forward, motivates us to improve, and not only in sports. For some, it can be a good driver, for others it can be something they are uncomfortable with and don't identify with – however, a lack of competitiveness should never be a reason to give up trying to improve. The need to compete and win is not the primary reason we play when we enjoy the activity.

In adulthood, the motivation to play sports varies. For most people, it is a way to maintain a healthy and active lifestyle; for others, as with other leisure activities, it is a way to demonstrate membership of a certain social class, or to gain access to another one. Perhaps the reason may also be the sheer joy of the game, which does not necessarily disappear with the onset of adulthood. In worse cases, doing sport can be a means of maintaining, often in an almost obsessive way, the slim figure we can see around us in films, magazines and posters.

The ping pong ping group suggests that the art world, much like the sports world, invites play, experience, and a good feeling of fulfilment but ultimately slides into competition, pressure to perform and the search for winning tactics. A pattern that can be repeated to achieve victory. The artistic trio invites us into a world that takes inspiration from sports shops, quotes sports commercials and invites us to play the game and think about why we play it and what goal we have. But at the same time, it emphasises the need to sit down, take a breather, recharge, and seek a balance between performance and rest, not only in sport, but in work and life in general.

pingpongping - Anna Vašíčková, Hana Kubrichtová, David Stejskal
pingpongping
2023-2025
mixed media,
lightbox

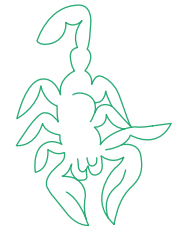
28

29

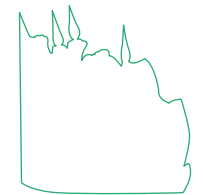
In Nature (X.)

Nature has long been perceived as a dangerous world “out there”, beyond the walls of a castle, a château or a city. All the more so in the Baroque era, when there was an effort to remake nature in people’s own image. This was the heyday of the so-called composed landscape, where the points to which the attention of inhabitants and passing pilgrims was to be directed were clearly visible. Chapels were erected on hills and hillocks, paths were built along which one could always find wayside crosses on display in suitable places, and tree-lined avenues were planted, some of which still contribute to the character of the Czech landscape today. The Baroque period brought a constant confrontation with moral (Christian) values; virtues and vices were clearly defined and were a major theme of everyday human life. Decorative elements in public spaces often served as a reminder of these themes, making them present in the form of statues and sculptural groups.

Gardens provided the ideal space for creating a polished and controlled version of nature. Greenery planted and maintained in patterns and shapes not found in the wild, and a precise order, especially in the case of the French-style garden, allow one to experience the sense of ease and tranquillity offered by harmonious symmetry. The Baroque layout of gardens is built along a central axis, in respect of which the ‘story’ of the garden unfolds symmetrically, aided greatly by statues and other decorative elements - fountains and water areas - and by the way in which the scenery is interwoven with the paths along which we move as visitors. The gardens surrounding Troja Château are a beautiful example of this approach. The aesthetic connection between inside and outside was then supported by the decoration of the Château, as can be seen in the room where Eliška Konečná’s installation is located.

Eliška Konečná
Wildflower Treating
2024
embroidery, upholstery technique, dyed velvet
Polansky Gallery

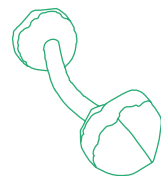
Eliška Konečná
A Bunch of Flowers
2024
hand-carved objects, alder and oak wood
Polansky Gallery

(IX.)

The works of Peter Kolárčik and Monika Kučerová are related to the theme of sport, but also return to the problem of artistic creation and careers. The song *Robota* (Work) humorously presents the uncertainty of most art students about what awaits them after graduation. It takes a wry look at the traditional notions of life, artificial intelligence and the corporate environment. The sporting connection is easy to find in the song, even if it is just a jokey play on words. Monika Kučerová’s *Odpočinka* (Resting Place) offers comfortable sports seating while listening to the song.

Peter Kolárčik
Work
2024
video, 3 minutes

Monika Kučerová
Resting Place
2024
stuffed ripstop textile, down, bugaboos, bean bags

The works of this artist, who developed her own artistic language after studying classical painting in the form of three-dimensional embroidered pictures on hand-dyed velvet canvases, are often attributed with “Baroque qualities”. The subjects of Konečná’s paintings include plump human bodies in a variety of interactions, often in natural settings and with remarkable attention paid to the detail of particular gestures or movements, inviting the spectators to individually interpret their meaning.

Today, wild nature no longer inspires nearly as much respect or fear as it did a few centuries ago. Instead, it has become a sought-after environment for leisure and an important counterpoint to human civilisation and urban life. Garden care has retained its popularity and has spread to a wide range of people. Few people today have the opportunity to construct landscaped garden masterpieces on a Baroque scale. However, planting a flower bed, and enjoying watching it bloom from our window, or harvesting a well-grown courgette with a sense of satisfaction, is an integral part of pleasantly spent leisure time for many of us.

G HMP ZÁMEK TROJA

Palác (volného) času

The Palace of (Leisure) Time

4.4. – 29.10.2025

Vystavující *Exhibiting Artists:*

Zbyněk Baladrán, Anna-Marie Berdychová,
Johana Hnízdilová, Peter Kolářčík, Eliška
Konečná, Monika Kučerová, Judita
Levitnerová, Františka Malasková,
pingpongping (Anna Vašičková, Hana
Kubrichtová, David Stejskal), Nicolas Prokop,
Roman Štětina, Eva Volfová, Barbora
Zentková & Julia Gryboś, Tereza Zichová

Kurátorky *Exhibition Curators:*

Karla Hlaváčková, Veronika
Janoušek Čechová

Galerie hlavního města Prahy

Prague City Gallery

Zámek Troja *Troja Château*

U Trojského zámku 1/4, Praha 7

Grafické řešení *Graphic Design:* Anymade
Studio, Architektonické řešení *Architectural*
Design: Tereza Melková, Překlad *Translation:*
Tomáš Míka, Redakce textů *Copy Editing:*
Ondřej Krochmalný, Instalace a produkce,
vedoucí *Head of Installation and Production:*
Diana Brabcová, Oddělení komunikace,
programů a ediční činnosti, vedoucí
Head of Department of Communication,
Events and Publishing: Jana Smrčková,
Edukační programy, vedoucí *Head of*
Educational Programs: Lucie Haškovcová

Výstavní program Galerie hlavního
města Prahy je podporován Ministerstvem
kultury České republiky.

The exhibition programme of the Prague
City Gallery is supported by the Ministry
of Culture of the Czech Republic.

Brožuru k výstavě naleznete zde:

The exhibition brochure can be found here:

Pro aktuální informace k doprovodným
programům, komentovaným prohlídkám
a edukačním aktivitám prosím navštivte:
For current information about the
accompanying events, guided tours and
educational activities please visit:

Fb & Ig: @ghmp.cz #ghmp
www.ghmp.cz